

Konsten att bjuda in till delaktighet

Ett axplock av projekt som Centrum
för Publikt Entreprenörskap stöttar

**Centrum för Publikt Entreprenörskap
Grönegatan 11 a
211 27 Malmö**

**www.publiktentreprenorskap.se
info@publiktentreprenorskap.se**

Text:

Elin Dagerbo och Hannah Ohm

Design och layout:

Rasmus Alkestrand / Shapefunk Design Studio

Foto:

Andreas Ragnarsson, om inget annat anges.

Ivar Scotte	Nils Phillips	Elin Dagerbo	Ingemar Holm	Philip Sandberg
Frivilligansvarig	Projektledare	Kommunikatör	Projektledare	Omvärlds- bevakare & Kommunikatör

Centrum för Publikt Entreprenörskap är ett resurscentrum för människor och organisationer som har en samhällsutvecklande idé. Vi stöttar samhälls-entreprenöriella initiativ i hela Skåne genom att erbjuda mentorskap och rådgivning kring finansiering, organisering, projektledning, kommunikation och tillgång till våra sektorsövergripande nätverk.

Det spelar ingen roll om du är en ensam eldsjäl, en förening, ett privat företag, politiker eller tjänsteman. Det viktiga är att du har en idé som skapar mervärde för andra människor och att du involverar dem när du förverkligar ditt projekt. Alla våra tjänster är kostnadsfria.

Centret är ett initiativ från idéburen sektor och är delfinansierat av Europeiska Regionala Utvecklingsfonden. Folkuniversitetet är huvudman för projektet som drivs i nära samarbete med Glokala Folkhögskolan. Övriga finansiärer är Region Skåne, Malmö stad, KK- stiftelsen, Kommunförbundet Skåne, Malmö högskola, Lunds kommun, Landskrona kommun.

Innehållsförteckning

- 6 **Konsten att bjuda in till delaktighet**
Ett förord av Ingemar Holm
- 10 **Adopt a Bee**
Get honey for free
- 15 **FIFH Future**
Med hinder som affärssidé
- 20 **WinWin**
Möbler mot konferenslokaler blev ömsesidig vinst
- 24 **Speakers Corner**
Din historia - viktigare än all reklam
- 28 **Brevet från Australien**
- 32 **Mötesplats Maggan**
Tvärsektoriellt samarbete för lokal utveckling
- 38 **Aktivitetshuset**
Möbler och människor ges ny chans
- 42 **EEC**
Egenmakt - tillsammans
- 46 **Brightful**
Ett entreprenörskap med medborgerliga värden i fokus
- 50 **GPS Nya Vägar**
Bara den som blir sedd vågar drömma
- 54 **Följeforskarna**
Navigerar för framtiden

Konsten att bjuda in till delaktighet

Intresset för samhälls­entreprenörskap som redskap för att lösa problem och skapa utveckling i samhället har ökat explosions­artat de senaste åren. Debatten om det nya samhälls­entreprenörskapets roll rymmer allt ifrån försvar för den solidariskt finansierade svenska välfärdsmodellen till sökandet efter nya plattformar som erbjuder större delaktighet i samhälls­utvecklingen, såväl lokalt som globalt.

Ingemar Holm, projektledare

Denna utveckling har vi kunnat följa och stötta på nära håll genom Centrum för Publikt Entreprenörskap (CPE), ett regionalt utvecklings­projekt som erbjuder stöd till människor och organisationer med samhälls­utvecklande idéer. Och oavsett vilket begrepp vi använder - Samhälls­entreprenörskap, Sociala innovationer eller Publikt Entreprenörskap - handlar det för oss om ett engagemang med fokus på delaktighet, både vid tillkomst, genomförande och nyttjande.

Det är frågor som storstads­problematik, landsbygds­utveckling, kvaliteten i skola, vård och omsorg, volontärs­kap, nya sociala innovationer, utanförskap, oförmågan att ta tillvara och kanalisera ungdomars engagemang, ungdoms­arbetslöshet, invandrares svårigheter att ta sig in på arbets­marknaden, som har drivit på denna utveckling.

Närings­livets engagemang och relation till civilsamhällets aktörer ökar och Corporate Social Responsibility (CSR) har blivit en plattform för detta. Även högskolans ökade samverkan med det omgivande samhället, med utveckling av kunskap kring samhälls­entreprenörskap och sociala innovationer är central. Det som förenar alla dessa organisationer och processer är sökandet efter en mer hållbar utveckling eller tillväxt vilket kräver nya former.

Vårt övergripande mål har varit att stötta projekt som uppmuntrar denna delaktighet i lokal såväl som regional utveckling. CPE har under tre års tid gett stöd till cirka 120 projekt som genererat mängder av lokalt engagemang, utvecklings­kraft och samverkan mellan förenings­liv, närings­liv och kommuner runt om i Skåne. Därutöver har projekten skapat ett 40-tal nya arbetstillfällen. Vi har också tillsammans med universitet, högskolor och folkhögskolor drivit olika kunskaps­processer som resulterat i nya utbildningar, böcker och skrifter kring samhälls­entreprenörskapets roll som lokal utvecklings­kraft.

Centret har drivits med stöd från Europeiska regional­fonden, Region Skåne, Malmö stad, Lunds kommun, Kommunförbundet Skåne, KK -stiftelsen, Malmö Högskola, Glokala folkhögskolan med Folkuniversitetet som projektägare.

Vilka är då erfarenheterna och resultaten sedan Centrum för Publikt Entreprenörskap startade?

Man kan tydligt se ett mönster när det gäller efterfrågan på projektstöd. Det kommer vanligtvis från individer eller mindre grupperingar som brinner för att förverkliga sin idé, men som saknar nätverk eller resurser för att driva den vidare. Eller så är det organisationer som vill starta samverkansprojekt över sektorsgränserna som ska lösa problem i lokalsamhället, i de fallen är aktörerna ofta idéburna organisationer, näringsliv och offentlig sektor.

De mest framgångsrika projekten i Skåne har utvecklats där det funnits stark lokal förankring. Slutsatsen av detta är att man måste finnas och verka lokalt om man skall fånga upp och kanalisera verkligt lokala behov. Man kan också se att det finns ett stort behov av att utveckla nya lokala stödstrukturer, som kan fylla den funktionen i Skånes kommuner.

Den andra slutsatsen är att det är dyrt och resurskrävande att bygga nya lokala stödstrukturer, varför man måste uppmuntra aktörer med befintlig infrastruktur i Skåne att axla rollen som lokala utvecklingscentra. Studieförbund, folkhögskolor, byalag, organisationer knutna till näringslivet som har lokal infrastruktur och verksamhet, skulle kunna vara lämpliga och potentiella aktörer för detta uppdrag.

Den tredje slutsatsen är att om vi skall uppnå ett mer hållbart samhälle där lokal och global utveckling harmoniserar bättre måste vi också arbeta med värderingar och öppna upp för nya perspektiv på obekväma frågor. Till exempel:

- **Delaktighetsperspektivet** – Hur skapar vi ett samhällsklimat där alla känner sig behövda och får möjlighet att bidra med sig själva, sina idéer och sina passioner?
- **Samverkansperspektivet** – Hur skapar vi fruktbar samverkan mellan sektorerna på mer jämlika villkor?
- **Innovationsperspektivet** – Hur stöttar vi bäst samhällsentreprenörer och nya sociala innovationer?

- **Kompetensperspektivet** – Vem tar ansvar för en folkbildning som leder oss in i ett mer hållbart samhälle?

- **Maktperspektivet** – Vem/vilka driver frågor kring samhällsentreprenörskap idag och varför, vilka drivkrafter finns?
Är våra roller givna i offentlig sektor, näringsliv, akademi, idéburen sektor?

- **Framtidsperspektivet** – Framtidens välfärd - vem ansvarar för den?

Att Centrum för Publikt Entreprenörskap har vuxit fram i Skåne är ingen tillfällighet, utan ett resultat av att det under en lång tid har byggts nya tvärsektoriella nätverk i regionen kring samhällsentreprenörskap och civilsamhällesfrågor. Organisationer som identifierar sig som "utvecklingsorganisationer" inom idéburen sektor, näringsliv, universitet och högskolor har parallellt intresserat sig för nya former för samverkan i sökandet efter mer hållbara lösningar på olika framtidsfrågor. Detta har resulterat i nya dialogarenor mellan offentlig sektor och övriga sektorer.

I denna inspirationsbok får ni möta några av alla de samhällsentreprenörer som vi har samarbetat med under vår verksamhetsperiod, och som genom sitt medborgarengagemang medverkar till att vi får en något bättre och anständigare plats att leva på.

Ingemar Holm

Adopt a Bee - get honey for free

Ett av Sveriges miljömål är att bli självförsörjande på förnyelsebar bränsle som rapsolja. Men för att överhuvudtaget kunna odla så mycket raps måste vi fördubbla antalet bin. Med projektet Adopt a Bee vill Stina Lindén och Sofi Holmgren försöka sprida bikupor runt om i Skåne.

Allting började i fikarummet på gymnasieskolan i Hässleholm som Sofi och Stina länge har arbetat på. Stina berättade om sitt nya biodlingsintresse. Eftersom hon själv bor i lägenhet och inte har så mycket plats, hade hon just fått lov att sätta sin första bikupa i en kollegas trädgård. Sofi, som för ovanlighetens skull inte hade något projekt på gång ville genast också vara med. Kunde hon inte få köpa in sig på kupa? Och förresten - om hon själv ville det, så borde väl fler vara intresserade av samma sak?

Där och då föddes idén om att få folk att adoptera bin.

Sedan september 2011 är de därför i full gång med att placera bikupor i trädgårdar runt om i Hässleholm. Trädgårdsägarna behöver inte betala för att ha kuporna, det är Adopt a Bee som står som ägare och åtar sig all skötsel. Genom att Sofi och Stina får tillgång till trädgårdarna åker de ut och tar hand om bina var tionde dag. Men även andra kan adoptera bin. Varje kupa har åtta andelar till salu och i slutet av sommaren får varje andelsägare honung från sin alldeles egna kupa. Redan nu är tre fjärdedelar av andelarna sålda.

-Vår förhoppning är att trädgårdsägarna efter ett tag också själva vill ta hand om skötseln och köpa ut kupan. Då kan Adopt a Bee investera i en ny kupa och på så sätt har vi ökat antalet bin i området, säger Sofi.

Lagom till att bina vaknade till liv efter vintern kom även projektet igång på riktigt. Tio stycken bikupor är nu utplacerade i trädgårdar och målet att sprida fler runt om i Skåne verkar inte helt avlägset; väntelistan har hunnit bli lång på trädgårdsägare som är intresserade av att bli värdfamilj åt en eller flera kupor.

- Om vi lyckas förmedla att det inte är så svårt och att uppstartskostnaderna är överkomliga, kan vi få fler att bli biodlare utan att vårt projekt behöver expandera för mycket, säger Stina.

Enligt lag får en privatperson nämligen högst inneha femton bikupor var; och många fler än så klarar de heller inte av att sköta själva, inte så länge det är en hobby vid sidan om läraryrket.

Kuporna är döpta efter Sofis och Stinas förmödrar, Elsa och Maggie – för det finns även en feministisk aspekt av projektet. Traditionellt är det främst män som har sysslat med biodling, och det är det hög tid att ändra på, anser Sofi. De gamla namnen ska också påminna oss om forna tider och levnadssätt.

Sofi Holmgren med Adopt a Bees andelsbevis i en honungsburk

- Jag gillar kopplingen till min gammelmormor som bodde långt ute på landet i nordvästra Skåne med tio barn att ta hand om. För mig har hon blivit en slags representant för det bondesamhälle som vi har lämnat, men också vill ha kvar någonstans. Detta blir vårt sätt att ta in landet till staden, säger Stina.

Med Sofis projektledningskompetens och Stinas bi-intresse verkar de ha hittat en bra kombination av struktur och passion. Mycket är väl genomtänkt och planerat för en hållbar framtid. Och trots att de båda arbetar helt ideellt har de skrivit under ett arbetskontrakt sinsemellan på tio timmars arbete i veckan. Som tur är inträffar högsäsongen vid midsommar, när eleverna är lediga och de två lärarna har tid över. Men att projektet ändå tar upp en hel del av deras vakna liv är det ingen tvekan om.

- Hela mitt vardagsrum är fullt med bikupor just nu. Jag målar dem på balkongen och då måste jag ju flytta in dem när det regnar, skrattar Stina.

”Särskilt intressant med Adopt a Bee är idéns spridningseffekt. Det är inte bara antalet bin som kommer att växa stadigt; genom den täta kontakten med adoptivföräldrarna sprider projektet engagemang och inspiration även hos människorna i sin omgivning. Adopt a Bee visar tydligt på hur man kan ta sig an de globala utmaningarna på lokal nivå och utgör en innovativ väg för en traditionell verksamhet som kommer att möta stora svårigheter i framtiden.”

Ingmar Holm, CPE

FIFH Future

med hinder som affärsidé

- Funktionshindrade måste bli bättre på att agera självständigt och inte förlita sig på samhället. Företagen å sin sida skulle bli konkurrenskraftigare och nå en större målgrupp om de satsade på ökad tillgänglighet för funktionshindrade, säger Peter Nilsson på FIFH.

Foto: Gabriel Flores Jair

Peter Nilsson, 36, är drivande i utvecklingen av föreningen FIFH som är Sveriges största förening för idrottande med handikapp och arbetar för att få in människor med funktionshinder på arbetsmarknaden. Målet är att skapa ett socialt företag med funktionshindrade konsulter som jobbar med bland annat tillgänglighetsrådgivning.

– Vi måste lyfta fram människor som resurser. Det leder till onödig ohälsa för funktionshindrade att vara bidragstagare i stället för skattebetalare, säger han.

FIFH:s filosofi är att alla människor behöver vara aktiva på tre arenor för att må bra. Den första omfattar familjen, hemmet och bostaden, den andra utbildning, arbete och sysselsättning och den tredje arenan handlar om fritidsintressen, gemenskap och idrott eller annat föreningsliv.

– Problemen för vår målgrupp hamnar ofta i arena två. Har du ingen sysselsättning förutom idrotten så mår du inte bra. Och därför brinner jag extra för att skapa förutsättningar för vår målgrupp att komma ut på arbetsmarknaden, säger Peter Nilsson.

Han talar av egen erfarenhet. Efter examen i ekonomi från ett brittiskt universitet sökte han över tvåhundra jobb under åren 2004 och 2005 utan att nå hela vägen till ett arbete.

– Det var visserligen dåliga tider, men till viss del tror jag att det berodde på att det lättare att välja någon ur normen.

FIFH blev Peter Nilssons räddning, han uttrycker det själv så. Han kom till klubben som 13-åring och började med bordtennis och 2005 fick han anställning som projektledare för ett av FIFH:s EU projekt. Han hade tur menar han, och fick en ingång via idrotten. Nu vill han ge andra bättre förutsättningar.

– Många funktionshindrade är inte vana vid att ta egna initiativ. Man saknar erfarenhet och kontaktnät och plötsligt har man gått ut gymnasiet och ska konkurrera med alla andra på den fria marknaden. Det är jättetuft. Därför är det viktigt att man blir självständig så tidigt som möjligt, och det kan idrotten hjälpa till med.

På FIFH kan unga människor träffa förebilder som är självständiga och har eget jobb, bil och arbete. Det är viktigt för motivationen.

Exkluderingen i samhället sker ofta på grund av okunskap, det är ett större problem än själva funktionshindren, anser Peter Nilsson. Man måste tänka långsiktigt och inte vänta på att andra ska komma med lösningarna.

– Vi på FIFH är för hårdare krav. Vi frågar alltid, "vad har du gjort själv?". Funktionshindrade måste lösa sina egna problem och inte vänta på att icke-funktionshindrade ska lösa dem åt oss.

Visionen av vad FIFH skulle kunna vara inom en snar framtid är glasklar. Den del av verksamheten som sysslar med idrott fortsätter som förening, den andra delen bildar ett socialt företag som jobbar med sysselsättning och arbete åt målgruppen. De vill utbilda tillgänglighetsrådgivare som till exempel kan arbeta med att anpassa hemsidor och utforma talsynteser för blinda. Och utveckla verksamheten inom arrangemang och teambuildingaktiviteter. Ett annat område där Peter Nilsson menar att funktionshindrade sitter på specialkompetens är äldreomsorgen.

– Vi kan den tekniska utrustningen, vi skulle kunna tillgänglighetsanpassa äldreboenden och hjälpa till att utprova till exempel duschstolar och rullstolar.

För Peter är det viktigt att se på tillgänglighet ur både ett rättighetsperspektiv och ett skyldighetsperspektiv. Att jobba med tillgänglighetsfrågor som företagare innebär inte bara att man blir konkurrenskraftigare som organisation och förbättrar sitt sociala ansvarstagande – man når också en större målgrupp.

FIFH – Föreningen Idrott för Handikappade

- Föreningen har cirka 700 medlemmar mellan 2 och 98 års ålder.
- Arrangerar årligen Malmö Open, världens andra största idrottsarrangemang för funktionshindrade.
- Malmö Open har 2 500 deltagare i 14-15 olika sporter från 25 olika länder.
- I augusti 2011 arrangerade FIFH för första gången lag-VM i golf för funktionshindrade.

“FIFH är ett ypperligt exempel på ett entreprenörskap som uppstår ur problemlösning. Genom att föreningens medlemmar har synliggjort och tagit sig an otillgänglighetens problematik har de lyckats förvärva sig en kompetens som efterfrågas ute i samhället och som är nödvändig att sprida!

Tillgänglighetskonsulterna i FIFH förändrar sin och andras vardag!”

Ingmar Holm, CPE

WinWin

Möbler mot konferenslokaler blev ömsesidig vinst

- Immanuelskyrkan får möbler till våra övergångslägenheter för hemlösa mot att företaget 4Cycle får utnyttja våra fina konferenslokaler. Det blir en ömsesidig vinst för oss och början på ett bra samarbete, hoppas pastor Johan Pernryd som deltog i Sveriges första Win win arrangemang i Malmös rådhus i april.

Konceptet, som bygger på en tysk förebild, är en slags mingelkväll där föreningar och företag träffas och knyter kontakter. Men mötet bör inte stanna vid ett utbyte av visitkort. Grundtanken med WinWin är att minglet ska leda till handfasta avtal, som skrivs under av båda parter och granskas av en expertpanel. Det är ett sätt att få den privata och den idéburna sektorn att närma sig varandra och skapa utbyten på bådass villkor.

- Det som är unikt med det här arrangemanget är att alla möts på lika villkor, oavsett om man är företagare eller förening. Det finns många forum för företagare att skapa affärsmöjligheter men inga jämlika arenor där idéburen sektor och näringslivet möts, säger Helena Kurki, projektledare för WinWin.

När en gong-gong symboliskt slår in kvällen börjar genast den målinriktade jakten på en potentiell avtalspartner. Många har förberett sig genom att noga läsa på vilka som har anmält sig och vad de har sagt sig ha för behov. Andra litar på spontanitetens lycka. För att diskussionerna aldrig ska stanna av springer lotsar i orange tröjor mellan borden och korspollinerar samtalen. "Frågade du just att efter en projektor? Det hörde jag någon säga i bortersta hörnet också, ni kanske kan slå er ihop."

Avtalen kan behandla stort som smått, det viktigaste är att pengar inte är inblandade i form av sponsring eller försäljning. Istället ska andra resurser utnyttjas. Det tar inte lång tid innan det första avtalet kommer upp på en stor skärm; KFUM KIOSK erbjuder Vianors kassapersonal en självförsvarsutbildning och teambuildningaktivitet. I gengäld tar Vianor emot personer från KFUM KIOSKs verksamheter som behöver arbetsträning och ungdomar som behöver praktikplats. Stämningen är hög och trängseln börjar bli stor framför det lilla bordet där avtalen skrivs under och bevittnas av experterna.

Herrgårdens Kvinnoförenings Jila Moradi skriver avtal med Attendo Individ och Familjs Lise Aragaw om kulturinformation och en matlagingskurs i orientalisk mat för verksamhetens ensamkommande flyktingbarn och personal. Efter en och en halv timme har över trettio avtal skrivits under och det intensiva sorlet börjar avta; gong-gongen avslutar minglet och öppnar upp för en avslutande buffé.

- Det här är ett jätteviktigt tillfälle för oss att skapa nya nätverk. Det stärker självkänslan hos kvinnorna i vår förening att deras kunskap och kompetens kan bidra med någonting i samhället.

I förhoppningen hoppas vi också på att det kan innebära en ny inkomstkälla för vårt kooperativ, säger Jila från Herrgårdens Kvinnoförening.

En av volontärerna, studenten Angie Barron Pelinder, har skrivit ner iakttagelser från kvällen till en uppsats om sociala innovationer och samhälls-entreprenörskap, med WinWin som fallstudie.

- Det har blivit väldigt tydligt för mig att samhälls-entreprenörer inte kan jobba ensamma, man måste hela tiden träffa andra aktörer i samhället. Ofta har man däremot ingen aning om vilka samarbeten som kan ge utdelning. Och då är detta ett väldigt bra sätt att mötas!

Fakta:

Bakom WinWin Malmö står Malmö Stad, det lokala näringslivet genom Malmö Företagsgrupper, och det lokala föreningslivet genom paraplyorganisationerna MIP/MISO.

Förhoppningen är att WinWin ska bli ett årligen återkommande event och att konceptet ska sprida sig till övriga delar av Skåne.

WinWin följer upp avtalen som har slutits och presentera ett resultat av vad mötena har gett.

- Vi har länge sökt efter verktyg för att underlätta för lokala företag ska kunna jobba med socialt ansvarstagande (CSR). Traditionellt är det ett område som mest engagerar stora företag på ett globalt plan i produktionen. Vi ser WinWin som ett intressant sätt för många mindre företag att engagera sig för lokal utveckling.

Ingmar Holm, CPE

Speakers Corner

Din historia - viktigare än all reklam

Tänk dig att du ska dra ihop en stödfest för ditt nya recyclingprojekt och du vill få massor av människor att komma dit. Eller att du vill fria till din käresta på ett spektakulärt sätt. Eller att du kanske vill starta en proteströrelse eller visa upp din konst? Idag har marknaden monopol på att synas och höras på stadens offentliga ytor, något som David Borg genom Speakers Corner.com vill ändra på.

Sedan flera år tillbaka har David burit på en tanke om att alla borde få vara med och synas i det offentliga rummet. Inspirerad av fenomenet Speakers Corner, en plats i Hyde Park där vem som helst kan ställa sig på en låda och yttra sig om vad som helst, har David skapat speakerscorner.com.

Med egen hemsida och program har David översatt lådan i Hyde Park till den digitala världen. Här kan alla måla eller skriva ett budskap som omedelbart projiceras upp på en offentlig yta, till exempel på en stor vägg vid Anna Lindhs plats i Malmö.

- Internet har visserligen öppnat upp för en hel värld av tyckande, tänkande och delande. Men allt sker inom en ganska snäv ram - för vem är egentligen åhöraren och hur mycket påverkar det din faktiska omgivning? Säger David Borg

Utanför facebook och twitter finns en generation som inte är uppkopplade var och varannan minut. Men enligt David är bristen på informationsflöde mellan olika grupper större än så.

- Det existerar små mikromoln av intresseklubbar ute på nätet, och även om allt sprids snabbt, nås du sällan av något helt nytt, något helt oväntat. Med Speakers Corner kan vi blanda stort som smått, högt och lågt, bild och text - och samtidigt synas på en plats som tillhör oss alla. Det är ett sätt att börja interagera med varandra också i verkligheten.

David Borg, grundare till Speakers Corner

Grundtanken med Speakers Corner är demokratiaspekten, att vem som helst ska kunna göra sin röst hörd och att alla ska ha samma möjlighet att nyttja våra gemensamma utrymmen.

- Det är absolut inte tänkt att företag ska kunna använda Speakers Corner för att projicera reklam eller liknande på attraktiva platser, inte heller ska det få kosta särskilt mycket att få sin text visad, säger David.

Men det är också här det börjar bli problematiskt. För vem, om inte företag, är intresserade av att finansiera sociala innovationer av det här slaget? I flera års tid har David lagt ner egna resurser i form av tid, kraft och pengar på idén. Nu väntar nästa steg, att faktiskt få tillstånd och en plats för projiceringen. Och framför allt att få Malmö Stad att förstå hur bra hans idé är. Då skulle snart våra budskap och bilder kunna fylla de redan utplacerade skärmarna på torgen. Eller vara en självklar del av Malmöfestivalen, till exempel. Och David ser hoppfullt på framtiden.

- Trots den förvånansvärt långa uppförsbacken är det en tillfredsställelse att så många uppskattar konceptet. Jag kommer inte att ge mig förrän Speakerscorner.com finns i flera länder. Men roligast vore om Speakerscorner.com kunde få en världspremiär på hemmaplan och bidra till en bättre bild av Malmö i världen, säger David.

- Genom att erbjuda ett förslag på hur vi bättre kan interagera och kommunicera med varandra tar sig Speakers Corner an en viktig och aktuell fråga som behöver besvaras på många olika sätt, om och om igen. Svårigheten i att faktiskt genomföra projektet pekar dock på dagens brister i möjligheten att fånga upp sociala innovationer, särskilt om de kommer från ett icke-kommersiellt håll. Speakers Corner visar därför både till idé och genomförande tydligt på utmaningarna som det publika entreprenörskapet står inför idag.

Ingmar Holm, CPE

brevet från australien

Jag har länge tänkt på att folk generellt har för mycket grejer. Med grejer menar jag egentligen allt som man har, men som faktiskt inte används. Och trots att de inte används, anses de ofta för värdefulla för att kastas. Typexemplet är en garderob som man inte längre kan komma in i, en vind som man inte hittar saker på eller i mitt fall, ett garage som aldrig hyst en bil.

Vad har man då ett garage till, undrade jag, om man inte ska ha bilar i det? Jo, i ett garage samlas alla verktyg som man har köpt på sig under åren, och alla tillbehör till verktygen som man varit tvungen att komplettera med. Utan att gå in på en alltför lång lista på vad som finns i ett modernt garage, så kan man väl konstatera att många av sakerna aldrig används - de har blivit just grejer. Vissa tas fram en eller ett par gånger om året, vissa periodvis och de saker som används ofta, står såklart ytterst och i vägen för allt annat.

Eftersom jag studerat Globala Studier, med fokus på kritiken av det ekonomiska systemet, så beslutade jag mig för att försöka förändra folks konsumtionsvanor, eller åtminstone ge dem ett alternativ. På något sätt ville jag koppla ihop studierna och insikten om min pappas garage. Det handlar om att ta till vara på våra resurser, och det är inte ett problem att ta lätt på. Efter att en produkt varit använd ett tag, går den sönder eller blir helt enkelt utdaterad. Mitt förslag är att ge verktyg ett andra liv, en ny chans och skapa ett Verktygsbibliotek.

Det var kanske inte en direkt originell tanke, det finns redan Klädoteck och antikvariat, som förlänger livet på saker, men med verktyg är det lite annorlunda. Tejp och sytråd är billiga hjälpmedel för att laga böcker och kläder, verktyg är mer komplicerade saker. Jag vet av egen erfarenhet hur svårt det kan vara att få låna ett verktyg, för att det alltid finns en risk att de går sönder. Framförallt de dyrbara verktygen.

I det här stadiet valde jag att kontakta Centrum för Publikt Entreprenörskap, eftersom att ta sig an projektet rent praktiskt var mycket svårare än rent teoretiskt. Vi diskuterade massor av olika vägar som man kunde ta. Det bästa och logiska förslaget var att börja smått, men jag var inte säker på att demografin skulle tillåta det, då jag såg projektet vara beroende av en viss typ av människor, en målgrupp som det kanske inte finns tillräckligt med i en enskild förort. Men var det fakta eller något som jag använde som försvarsmekanism för att inte rubba på min grundidé?

Jag var tvungen att göra en marknadsundersökning, som sedan blev fler och ännu flera. Vad finns det för behov av olika verktyg, vilka personer skulle vara intresserade, vad skulle det behövas för lokal, personal och materiell? Hur mycket pengar skulle behövas, hur skulle projektplanen se ut? Vem skulle hjälpa mig? Hur skulle jag övertyga dem om min idé?

Jag insåg rätt snabbt att min sociologiutbildning inte skulle räcka till, jag behövde antingen dra in fler partners, eller själv lära mig om ekonomi och projektledning. Envis som jag är så valde jag det andra alternativet, det var min idé och jag ville se till att det genomfördes med rätt intentioner och med det sociala företagandet som kärna.

Mitt beslut var att ta den långa vägen runt (problemet), och låta hela processen mogna, medan jag själv skaffade mig den

så väl behövda informationen och inspirationen. Så jag har temporärt omlokaliserat mig till Australien.

Jag har hört att vissa personer mer eller mindre föds som entreprenörer, och det är nog till en viss del sant. Man behöver massvis med självförtroende, envishet och mycket tålamod. Man måste tro på det man gör till 100 % och inte ge upp när man stöter på hinder och få stöttning när man börjar misströsta. Om man vill vara elak, kan man kalla dem narcissister som antingen föds med silversked i munnen, eller med energidryck i modersmjölken.

Jag är inte en av dem, jag har fortfarande en lång bit att gå för att kunna kalla mig en entreprenöriell person. Men en sak har jag som gör att jag kommer att bli det, jag har förmågan att tänka utanför boxen, att skapa och se saker som inte finns, att se lösningar istället för att fokusera på problemen.

Oavsett vad personer i min omgivning tycker, framförallt äldre människor, så har jag en skyldighet gentemot mig själv att "bli allt jag kan bli". Jag skulle visst kunna sätta mig ner vid ett skrivbord och leva ut resten av mitt liv där, men jag tror inte att majoriteten av dagens "unga" ser det som ett alternativ.

Att leva i en entreprenöriell anda innebär för mig att man tror att man kan och vill förändra världen man lever i. Jag ville inte låta mig stressas av olika yttre faktorer, som talade om för mig när/var/hur jag skulle leva, jag är lite barnsligt envis på det sättet. Men jag har inte på något sätt gett upp min idé om ett Verktygsbibliotek bara för att jag flyttat till Australien, jag har bara avancerat i en annan riktning.

Hälsningar Johan

Johan

har en egen historia och drivkraft att skapa alternativ till dagens konsumtionsbeteende.

Att kunna ta tillvara på individers engagemang är en av de viktigaste uppgifterna vi har, individer är viktiga för att bryta is och etablera nya samarbeten. Ett stort steg är att konkretisera och ta sitt initiativ från ord till handling och är man en ensam individ måste man ibland prova sin idé i en hanterbar skala för att lära, skapa relationer och visa att idén fungerar på fältet och kan utvecklas – både för sig själv och för samarbetspartners.

Nils Phillips, CPE

Mötesplats Maggan

Tvårsektoriellt samarbete för lokal utveckling

- Att vara aktiv i sitt bostadsområde är att ta ett steg in i samhället. Vår förhoppning med Mötesplats Maggan är att våra hyresgäster ska få en ökad förståelse av hur samhället fungerar och hur man kan bli mer delaktig i dess utveckling, säger Sonja Lastre på LKF, Lunds Kommuns Fastighets AB.

Den första mars 2012 invigdes Mötesplats Maggan på Magistratsvägen i Lund med sång, musik och dans. Det är en träffpunkt av och för de boende på Norra Fäladen i samarbete med aktörer från föreningslivet, bostadsbolag, kommun, arbetsförmedling och företagsgrupper.

Två månader in i projektet har scheman börjat följas och lokalerna fyllas med aktiviteter. Här kan man prova på simulerade jobbintervjuer, tjejrupper, språkcaféer, läxhjälp och få samhällsinformation om man vill starta eget företag.

Informationen om den nya mötesplatsen sprider sig i området och väcker en hel del intresse. Idag, onsdag, har kvinnogruppen träffats på förmiddagen för att laga mat ihop. Barn springer i lokalen och resterna från lasagnen står på bordet, det är en lugn och trevlig stämning i lokalen.

- Det är viktigt att få träffas, men det är lika viktigt att få lära sig något nytt. Det här stället har fixat en bra kombo! Säger Mojgan Mortazavi som är här för första gången.

Hon hittade hit för att hon ville gå cykelkursen. Nu blev det lasagne istället.

- Det funkar lika bra, säger hon och ler.

Bidragsberoende, arbetslöshet och segregation är en del av vardagen på Norra Fäladen. Maggan har som mål att förändra detta och verksamheten fokuserar därför alldeles särskilt på arbetsintegrationen. Här kan man få hjälp med att söka jobb, skriva sitt CV och gå på jobbintervju. Men också hur man kan gå tillväga för att starta eget.

- Vi måste ha tålamod så här i uppstarten. Det tar tid att sprida informationen om den nya platsen, säger Marzieh Momenian, som är projektassistent på Mötesplatsen med särskilt ansvar för engelskaundervisningen, läxhjälp och kvinnogruppen.

Tillsammans med kommunikatören Andreas Ragnarsson har hon knackat dörr, hängt upp lappar och besökt komvux SFI-klasser för att berätta om den nya platsen. Även spridningen genom de många samarbetsorganisationerna är viktigt.

- Många på Norra Fäladen kommer från andra länder, med helt andra omständigheter än här i Sverige och utan arbete eller kunskap om hur man själv ska gå tillväga när man vill starta företag. Det är viktigt att sprida information och se tillväxtpotentialen i området, säger Andreas.

Gert Birgersby från Företagarna i Lund är aktiv på Maggan och vill bidra med sin 35-åriga erfarenhet som entreprenör .

- Vi är elva tusen företagare i kommunen, men det finns plats för fler. Kommunen har anställda för att hjälpa arbetslösa och de gör säkert ett bra jobb. Men egen erfarenhet av företagande och dess nätverk är ovärderlig och är det någon som vill starta ett företag så kan vi bidra med den kunskap vi har inom företagsgruppen, säger Gert.

Målet med Mötesplatsen är att det om tre år ska kunna drivas vidare av de som bor i området. Personer som kommer regelbundet ska kunna involveras i projektet och kanske ta över mötesplatsen som en förening.

- Tanken är just att inte bara erbjuda saker, utan också att få folk delaktiga i sitt område och påverka utvecklingen, säger Andreas.

Fakta:

Mötesplatsen Maggan har Folkuniversitetet som huvudman med Arbetsförmedlingen, Lunds kommun, LKF, Företagarna, Tamam, föreningen Åndale, Hyresgästföreningen, Centrum för Publikt Entreprenörskap samt projektet Social inkubator som samverkansaktörer. Projektet får drygt 1,7 miljoner i stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden

- Det är viktigt att initiativet att starta en mötesplats har kommit från de boende själva. Att det är väl förankrat i området möjliggör möten mellan de som har lyckats starta företag och andra som fortfarande trevar sig fram. I en situation där man många gånger befinner sig i en långvarig arbetslöshet är det viktigt med goda exempel och positiva förebilder.

Philip Sandberg, CPE.

Aktivitetshuset

Möbler och människor ges en ny chans

Aktivitetshusets källare i östra Malmö är full med kantstötta och nermonterade möbler. Det är slängda och trasiga varor från möbelvaruhus och hotell. Stolar, nattduksbord och lounge-fåtöljer som skänkts till Aktivitetshuset för att rustas upp och byggas om. Huset är en mötesplats för människor i utanförskap och verk-staden är själva kärnan av verksamheten. När möblerna väl har fått nytt liv igen, skickas de vidare till behövande. Oftast till tidigare hemlösa som nyligen har fått ett andrahands-kontrakt.

- Det är väldigt tydligt att människor kan minska sitt missbruk om det finns sysselsättning i deras liv. Vi vill med Aktivitetshuset ge fler möjligheten till fritidsaktiviteter, oavsett hur livet ser ut i övrigt, säger Agneta Knutsson, som leder verksamheten tillsammans med Tomas Mellstrand.

Förutom att ge de cirka fyrtio besökarna i veckan en skälig sysselsättning, leder aktiviteterna också till viktiga ekonomiska besparingar för både individ och samhälle.

- Sedan starten har vi möblerat 107 lägenheter tack vare IKEA, SOVA samt 4CYCLE. Malmö Stad har därmed kunnat tjäna in pengar på uteblivna möbelbidrag och genom det minskade missbruket dessutom kunnat minska behovet av polisinsatser, akutsjukvård, försäkringsskador med mera, säger Tomas.

Därför är det kanske föga förvånande att Aktivitetshuset på bara ett år har kunnat gå från projekt till permanent verksamhet i kommunal regi. I samband med ombildningen har de bytt lokaler och fått fler möjligheter och utrymmen. Förutom att snickra kan man nu också sy, måla, träna i gymmet, använda datorerna, plantera på gården och snart även nyttja ett solterapi-rum. Men framförallt kan man komma hit, ta en fika och samtala. Det är en kravlös mötesplats och möjlighet till ett tryggt och aktivt liv.

Anette Mellström har varit drogfri i 20 år nu, men säger att hon inte har kunnat bearbeta missbruket väl. Efter att ha letat runt bland olika platser, är hon nu på Aktivitetshuset. - Det har varit en lång väg för mig att erkänna narkotikamissbruket, nu har jag hittat en mer ärlig väg och känner att jag kan vara en förebild för andra som inte kommit lika långt än.

Så fort hon är klar med förmiddagskaffet ska hon göra lite kollage, kanske kan det till och med bli en utställning om hur det är att ha varit hemlös.- Det är ju så mycket att hantera inombords, då hjälper alla dessa syslor, säger hon.

- Vi försöker att inte ha så mycket schemalagt. Ofta är det redan så tillrättalagt för personer i den här gruppen. Jag tycker att det är viktigt att man ska kunna gå efter den egna lusten, och vill man t.ex. sy – ja då finns här möjligheten, säger Agneta.

Förhoppningen är att det så småningom kan komma fler medhjälpare till Aktivitetshuset, kanske via praktikmöjligheter eller lönebidrag.

- Då skulle vi kunna köra igång med fler aktiviteter; kanske meditation och stavgång, drömmer Agneta.

I fåtöljerna sitter några personer och pratar om helgen. I övrigt är det lugnt.

- Nu är det måndag morgon och för många har det kanske varit tufft i helgen. Då är man nog inte helt klar i knoppen vid den här tiden. Men redan i morgon kan det se helt annorlunda ut här, säger Agneta.

Påverkad får man inte komma till Aktivitetshuset, men ingen blir någonsin portad och du är alltid välkommen tillbaka nästa dag igen. Agneta är skötare i grunden och van vid missbruksproblematiken. Men idag väljer hon hellre att beskriva sitt yrke som professionell medmänniska.

- Det är en så hårfin gräns mellan vad som kan hända oss människor. Vi måste ta hand om varandra kravlöst och inse att vi alla är bra på olika saker, understryker hon.

-Aktivitetshuset är intressant särskilt ur ett principiellt perspektiv. Hur kan vi arrangera möjligheter för grupper i utanförskap, och vems är ansvaret? Modet och engagemanget hos anställda, i detta fall från den offentliga sektorn, att gå utanför sina ramar har här lett till det publika entreprenörskapet. Även formen för Aktivitetshuset är viktig att poängtera. Här har vi en brukarorienterad och egenorganiserad verksamhet vars produktion (möblerna) går tillbaka till den egna målgruppen. Det är hjälp till självhjälp för självhjälp!

Ingmar Holm,
CPE

Empowering European Citizens

Egenmakt - tillsammans

Hur kan det lokala engagemanget förändra det globala läget? Unga, aktiva medborgare från ett tiotal europeiska länder samlades med "Empowering European Citizens" (EEC) för att utbyta erfarenheter, lära sig nya arbetsmetoder och låta sig inspireras av varandra.

- EEC har varit en fantastisk möjlighet att föra samman samhälls-entreprenörer med olika bakgrund för att låta sig inspireras av varandras engagemang, skapa nya samarbeten över gränserna och sprida erfarenheterna likt ringar på vattnet genom Europa. Programmet återspeglar på internationell nivå det som CPE annars förvaltar lokalt, att skapa delaktighet och arbeta tvärsektoriellt, säger Philip Sandberg från CPE, som var medarrangör för EEC i Sverige.

Projektet var ett samarbete mellan British Council och lokala partnerorganisationer från Ungern, Kroatien, Tjeckien, Estland, Finland, Makedonien, Polen, Rumänien, Slovakien och Sverige med stöd från EU:s Europe for Citizens Programme. Tillsammans med Glokala Folkhögskolan stod Centrum för Publikt Entreprenörskap som svensk värd när 70 deltagare under fyra dagar samlades i Malmö för att fortbildas och nätverka.

Hemkommen efter två resor med intensiva workshoppar och många kunskapsutbyten, berättar Gergö Benedek, en av de sammanlagt 300 deltagarna, hur han upplevde projektet.

EEC found me as a seeker. My attention turned towards the state of our planet and our society on it only a couple of years ago. Through a certain chain of events and realisations I developed a whole new approach to life and much clearer targets to work for. Since then I'm looking for ways to improve as a person who can help to develop resilient local communities living meaningful lives in harmony with nature, instead of the roaring chaos of the everyday life of failed ambitions as we live it today, in the highly wired and urbanised first world culture.

It was a natural choice to try my luck with the selection, and I was very pleased when I was informed that I am picked, especially as I gave not much chance to myself considering that I am not a member of any official NGO, just a wannabe of the trailblazer urban gardening group of Budapest called FöldKelte. EEC turned out to be one of those lifechanging milestones for me. All the way through I thought to myself that, eventually, that I might have turned out to be the type of the perfect candidate for this event since I am not very much connected to

any movement or organisation yet, but I have my goals and eager to network with the likeminded so I can learn a lot here. EEC gave plenty of opportunities to network within my Home Team, and not long after the two modules I became a successful applicant of the NGO whose members I've got to know at the training. International connection building was inspiring, sometimes even very emotional. It is a very heart lightening experience to spot deep harmony with total strangers, feeling part of a huge subculture of active citizens, sharing same values, ethics, views on life and finding oneself in situations, every corner, every moment, where one can learn, absorb, teach, or even inspire.

EEC gave me a huge boost forward on the road I embarked upon a few years ago, a lot of starting ground for different projects, new friends for life, and many very tangible effects on my everyday existence. “

Gergö Benedek, Budapest, Hungary
- participant on the EEC project

Brightful

Bara den som blir sedd vågar drömma

Klockan är halvfyra en solig fredagseftermiddag i maj på Värner Rydénskolan i Rosengård. Ett litet klassrum är fortfarande fullproppat med elever från sjunde och åttonde klass. Alla är där frivilligt. Och alla pratar om vilka visioner de har för framtiden.

Det låter kanske lite för bra för att vara sant.. Men faktum kvarstår. En före detta elev på skolan, Fatime Nedzipovska och en kompis till henne, Elnaz Barjandi lyckas med det som många andra har gått bet på före dem. Att få ungdomar att engagera sig för sin framtid, formulera personliga mål och få dem att tro på att det faktiskt är möjligt att nå dem. Organisationen som de har skapat heter Brightful och ikväll är det kickoff.

- Detta är första dagen på fem år, inleder Fatime.

Eleverna skrattar lite osäkert, menar hon allvar? Och det gör hon. Brightfuls program följer ungdomarna två år i högstadiet och tre år i gymnasiet. Efter det kan de fortsätta i organisationen som alumni och bli mentorer för nya deltagare.

Tanken är att Brightful inte ska bli ännu ett projekt som lever ett kort tag och sedan lämnar eleverna vilse. De ska finnas kvar som ett bollplank och en

gemenskap som följer ungdomarna under en längre tid. Ett viktigt inslag är positiva förebilder och kontakt med livet utanför skolan. Därför är ett tiotal universitetsstudenter från Lund, Malmö och Köpenhamn knutna som mentorer till programmet.

- Deras största problem är att de inte vågar formulera sina drömmar, eftersom de vet att de inte kommer att slå in. Därför är det viktigt att vi mentorer kan visa att det visst är möjligt, säger Igor Petrov som läser till socionom på Malmö Högskola.

Dessutom har Fatime och Elnaz filmat intervjuer med unga människor från Paris, Köpenhamn och New York som vågar leva ut sin dröm.

- Vad tror ni att Tupac, Beyonce, Steve Jobs, Barack Obama och Zlatan drömde om när de var 15 år? Elnaz kastar ut frågan och sorlet stiger i klassrummet.

Eleverna får i uppgift att göra sina egna visionskartor. Var vill du vara om ett, respektive tio år? Hur ser dina betyg ut om ett år och vilken gymnasieskola har du sökt till? Vad har du för jobb och var bor du om tio år?

Dardan Dreshaj, 14 år, underhåller och skojar och säger att han är mest intresserad av mat och tjejer. Men när mentorn peppar honom så kommer det fram att han hoppas att komma in på Latin eller Borgarskolan på gymnasiet. Än så länge räcker hans betyg inte riktigt till, men han ska jobba hårdare säger han.

Zeinab Hojeij, 15 år, vill bli dietist och jobba i Libanon om tio år. Det gör hennes kusin och det verkar kul. Hennes vän Yasmin Becker, 15 år, verkar först lite blyg, men svaret på vad hon vill göra om tio år kommer utan tvekan. - Jag ska jobba som polis här i Malmö.

Studieteknik är en viktig del som Brightful kommer att fokusera på i sitt program, att komma i kontakt med studenter som pluggar till det som ungdomarna drömmer om är en annan.

En kille berättar att han ska bli arkitekt i Istanbul och bygga ett hus till sin familj. Han har aldrig varit där, men han bestämde sig redan som sjuåring att det var hans mål. Han blir entusiastisk när han får reda på att Brightful kan föra ihop honom med studenter på arkitekt högskolan i Lund.

Visionskartorna samlas in, hemliga, ihopvikta. De ska öppnas igen om tre år när elever går i gymnasiet.

- Om tre år kanske deras visioner har förändrats. Det gör ingenting, det viktiga är att de ständigt vågar drömma på riktigt. Inte efter det som andra säger att de borde bli, utan drömma om vad de själva vill innerst inne. Det är då – betoning på då – man blir Brightful säger Fatime.

- **Vi vill att ungdomar ska tro på sig själva och vilja göra saker.** Och vi vet att om man bara får någon som stöttar en, som säger "DU KAN" så räcker det i alla fall en bit på vägen, säger Elnaz.

- Jag gick själv på samma skola och kan visa för dem att man faktiskt kan komma långt även om man kommer från ett omtalat område, säger Fatime.

Fakta

Fatime Nedzipovska:

23 år från Malmö. Läser ekonomi på Lunds universitet och har gjort praktik på en musiktidning i New York. Drömmer om att jobba med att inspirera unga i framtiden och samtidigt jobba med musiken på något sätt.

Elnaz Barjandi:

23 år från Malmö. Läser international business and politics på Copenhagen Business School och drömmer om att en dag få jobba för FN i Paris eller New York. Men främst vill hon bli lycklig och resa runt i världen.

Brightfuls mål var att rekrytera tio elever på Värner Rydén-skolan till ett pilotprojekt, men vågade bara hoppas på att fem personer skulle dyka upp. I stället kom tjugofem och ännu fler är nyfikna på att veta mer. Hemligheten bakom är ett ärligt uppsåt, passion för frågan och god förankring i målgruppen. Eleverna märker att Fatime, Elnaz och mentorerna drivs av ett äkta engagemang - och den lilla ålderskillnaden dem emellan gör att de lätt kan identifiera sig med dem. Faktumet att Brightful startades helt utan finansiella medel visar dessutom på det ideella engagemangets betydelse.

Elin Dagerbo,
CPE

GPS- Nya Vägar

Navigerar för framtiden

Ungdomsarbetslöshet är ett av vår tids gigantiska problem. I Svalövs kommun har man testat ett annorlunda grepp för att hitta en ny utväg tillsammans med föreningsliv och näringsliv. - Många av ungdomarna vill gärna jobba inom handel, men de saknade erfarenheter och kassavana så vi startade en egen butik i samarbete med Emmaus för att ge dem bättre förutsättningar, säger Desirée, ungdomsmentor för GPS Nya Vägar.

GPS Nya Vägar drivs av Svalövs kommun i samarbete med det omgivande samhället. Med unga arbetslösa som målgrupp har kommunen startat ett projekt innehållande arbetslivsutbildning och praktik. Hittills har projektet tagit emot tre omgångar ungdomar som får gå igenom tre månaders utbildning, plus tre månaders praktik eller arbete.

Den första gruppen skrevs ut i april 2012 och statistiken ser bra ut. Fem av tio fick jobb, tre av tio praktik och två av tio fick gå tillbaka till arbetsförmedlingen. Det måste ses som en succé i en kommun där ungdomsarbetslösheten ligger på 9,2 % för unga mellan 18-24 år.

- **Framgångsfaktorerna** är att vi har fått ungdomarna att trivas med att komma hit. Vi har inte varit en myndighet, utan de har känt sig sedda och bekväma med oss som jobbar här, säger Desirée. Flexibilitet, kreativitet och deltagarstyrda processer på en neutral mark skulle också kunna sammanfatta konceptet. Ungdomarna har fått hjälp med att uttrycka sina drömmar och visioner om framtiden och i samarbete med arbetsförmedling, föreningsliv och näringsliv har de steg för steg fått verktyg för att närma sig sina mål.

Det som är unikt med projektet är enligt Stellan Ask, projektledare på Svalövs kommun, att man jobbar förebyggande med ungdomarna och fångar upp dem redan innan de söker försörjningsstöd och försöker få dem att hitta till studier, praktik eller arbete. Faktumet att arbetsförmedlingen, föreningsliv och kommun kan stötta med olika saker och kompetenser gör det också till en satsning som talar till hela människan.

- Rotaryklubben ställde upp med arbetsintervjuuträning och feedback på ungdomarnas CV:n. Det var riktiga, fingerade arbetsintervjuer som gav dem en känsla för hur man betar sig i en sådan situation, säger Desirée.

Projektet har bland annat köpt in en timmes sändningstid i veckan på Svalövs närradio och ungdomarna har fått producera radioprogram om hur det är att vara ung idag. Några av dem har tagit steget längre och engagerat sig ideellt i föreningen som driver radiostationen.

- Föreningsarbete är en jättebra merit när man söker arbete. Det öppnar nya dörrar som många ungdomar inte tänker på, säger Desirée.

Hampus Sääski är en av deltagarna som var med och öppnade second-hand-butiken i Svalöv. Han spelar i Landskrona Bois och drömmer egentligen om att bli fotbollsproffs - ändå har det varit en bra erfarenhet, tycker han. - Vi fick inreda butiken och sätta priser på kläderna. Ta emot kunder och arbeta i kassan. Det var roligast under rean för då var det folk i butiken hela tiden och det var kul, säger han.

En av de största svårigheterna med att hjälpa ungdomar till arbete på landsbygden är bristen på allmänna transportmedel.

- När vi letar praktik och arbeten är en av de första sakerna vi måste kolla upp, om ungdomarna kan ta sig till arbetsplatsen med bussen. Ofta har det varit omöjligt, säger Desirée.

Körkort är tyvärr bara en dröm för många ungdomar från familjer med en ansträngd ekonomi.

- Det blir lätt ett moment 22. Har man inget körkort får man inget jobb. Och utan jobb har de inte råd att skaffa sig ett körkort. Det är en arbetsmarknadsåtgärd som man borde kunna jobba mer med på landsbygden, säger Desirée. Den första gruppen som gick igenom GPS Nya vägar var könsblandad och de valde att starta butiken. Den andra var en ren tjejgrupp som arbetade mycket kreativt tillsammans och gjorde bland annat visionboards om sin framtid. Den tredje gruppen som just har börjat är en ren killgrupp.

- Vi anpassar utbildningen efter deltagarna så det är jätteintressant att se hur den utvecklar sig; nästa grupp kanske har helt andra intressen, säger Desirée.

Fakta

GPS Nya Vägar är ett samverkansprojekt mellan Svalövs Kommun, Finsam, Leader och det lokala förenings- och näringslivet i Svalövs Kommun. Projektet syftar till att tidigt möta ungdomar utan sysselsättning och hjälpa dem att på ett flexibelt sätt hitta nya vägar framåt i livet. Projektet pågår under 24 månader och ungdomarnas deltagande är frivilligt.

Blogg och hemsida: gps-nyavagar.se

GPS Nya Vägar är ett bra exempel på hur man i projektform kan testa olika metoder för att möta ett gemensamt problem i en liten kommun. Man skapar därmed en flexibilitet i arbetssättet som passar målgruppen. En annan stor vinst är att man får testa tvärsektoriella samarbeten med nya aktörer som får vara med att utveckla projektet. Om vi skall möta framtidens problem måste vi samarbeta mer och samarbete bygger mycket på tillit. Det kan ett sådant här projekt bidra till.

Nils Phillips, CPE

Efterord

Ett samtal med CPEs följeforskare

Hans-Edvard Roos och Anders Järnegren har under tre år följeforskat på Centrum för Publikt Entreprenörskap och följt teamets arbete på nära håll. De arbetar till vardags på Sociologiska institutionen vid Lunds Universitet och håller på att skriva en bok om utvecklingsorganisationers betydelse.

Vad skiljer den sortens stödfunktion som CPE utgör från andra sorters affärsstöttande verksamheter?

- Det man identifierar här i första hand är inte en affärsplan, utan ett engagemang som är hållbart. Om stödorganisationen har för mycket affärsplanstänk så utesluts många bra initiativ. En affärsplan är kopplad till ett ekonomiskt tänkande, men projekten som Centrum för Publikt Entreprenörskap möter är oftast kopplade till medborgarperspektivet och en värdestruktur som inte alls har med marknaden att göra, som till exempel mänsklig samverkan och solidaritet, säger Anders.

Utan att gå in på definitioner så anser de båda att publikt entreprenörskap och samhällsentreprenörskap handlar om att utveckla medborgarrollen.

- Det behövs ofta någon form av mellanhand mellan individ och system. Steg ett för mellanhanden är att tydliggöra originaliteten, det unika i idén. Den får inte kategoriseras eller institutionaliseras alltför snabbt. Steg två är att idén ska kopplas till olika typer av resurser eller organisatoriska möjligheter, säger Hans-Edvard.

Vilka framgångskriterier har ni identifierat för ett lyckat samhällsentreprenörskap?

- Egentligen handlar det om två typer av erkännande. Att gruppen man jobbar med känner sig delaktig och att gruppen utanför också erkänner att det tillför någonting i samhället. Då har man lyckats, säger Hans-Edvard.

Anders fyller i:

- Kommunikation och förankring är jätteviktigt. Ett framgångskriterium är att lyckas kommunicera det man gör både utåt och inåt. Om ingen utanför bryr sig om det man gör och målgruppen förkastar det så blir det självklart inte bra. Det finns ju initiativ som är rena konstruktioner - man vill till exempel jobba med att hjälpa ensamkommande flyktingbarn, men man har ingen förankring i målgruppen det slutar med att alla resurser går till byråkrati.

De entreprenöriella färdigheter som en samhällsentreprenör måste besitta är främst tre enligt Anders och Hans-Edvard. De måste kunna:

1. Identifiera en fråga som många engagerar sig i.
2. Kommunicera frågan och få förståelse för den, både inom den egna gruppen och utåt.
3. Organisera frågan på något sätt så att den får bestående konsekvenser i samhället

Spelar det någon roll hur en samhällsentreprenör organiserar sig?

- Det handlar främst om att lyckas mobilisera medborgare för någonting som de tycker är värdefullt. Och sen i någon mån organisera det för att skapa en hållbarhet i det. Att hitta rätt form är en del av den entreprenöriella förmågan, säger Anders.

Vilken slags organisation man sen väljer är fritt förtydligar Hans-Edvard:

- Det kan innebära att man skapar konst, startar en förening eller sätter ihop en utbildning. Men det kan också handla om att driva en fråga domstolsvägen och påverka lagstiftningen. Eller så kan man tänka sig att det skapas en kommunal verksamhet, eller blir någon form av företagande. Sen finns det ju vissa som inte vill institutionaliseras alls, utan existerar som ett löst nätverk.

Hur skapar kommuner och regioner ett gynnsamt klimat för den här sortens initiativ?

- Entreprenörskapets kärna är att det är nytt och annorlunda och det måste man ta hänsyn till om man ska kunna underlätta för nya initiativ. Detta kräver främst att man måste kunna lyssna av på ett öppet sätt. Rent konkret så handlar det för kommuner om att skapa en arena där de två parterna kan mötas samt att underlätta organiseringsprocessen genom att tillhandahålla till exempel lokaler, säger Anders.

Vad i samtiden talar för att samhällsentreprenöriella initiativ behövs?

- Vi har en fiskal kris i offentlig sektor med minskade intäkter som innebär att det inte finns resurser som behövs för att täcka alla behov. En del verksamheter privatiserar man och annat hoppas man kunna lösa genom nytänk från till exempel samhällsentreprenörer. Vem ska ta sig an arbetslösheten, ungdomsfrågor och integrationsproblemen - någon måste göra det – frågar sig Anders.

- Välfärdsstatens institutioner krackelerar eftersom de är ett nationellt projekt som bygger på att politiken styr ekonomin. Nu ser vi snarare att politiken är inbäddad i ekonomin på grund av den ökade globaliseringen.

Det är den större bilden som blir en jordmån för samhällsentreprenörskap, säger Hans-Edvard.

Hur ser ni på utvecklingen i framtiden?

Vi ser tendenser till att det kommer att finnas ganska stora lokala och regionala skillnader vad gäller innovationsklimatet i framtiden. Om man ser på Skåne så skiljer det sig mycket från ort till ort, beroende på vilka strukturer och traditioner som råder och om man är villig att anpassa sig till globaliseringens förändringar. Det är en klassisk reaktion mot globalisering; vissa kopplar snabbt upp sig mot omvärlden och andra stänger in sig helt, som innebär att skillnaderna ökar mellan olika områden. Det betyder också att en aktör som Centrum för Publikt Entreprenörskap kan utgöra en stor skillnad på lokal nivå genom att ta till vara på ortspecifika potentialer, avslutar Hans-Edvard.

CENTRUM FÖR
**PUBLIKT
ENTREPRENÖRSKAP**

**“Nya utmaningar kräver nytänkande
- samhällsenterprenörerna i våra
projekt ser möjligheter där andra
ser problem. Vårt mål är att vara ett
bollplank och ett stöd åt dem”**

En investering för framtiden

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska regionala
utvecklingsfonden

